

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ ХАРКІВСЬКИЙ
НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ім. В.В. ДОКУЧАЄВА

Кафедра прикладної економіки і міжнародних економічних відносин

ЗАТВЕРДЖУЮ
Перший проректор

_____ 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Глобалізація і європейська інтеграція

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Галузь знань 28 «Публічне управління та адміністрування»

(шифр і назва галузі знань)

Спеціальність 281 «Публічне управління та адміністрування»

(шифр і назва спеціальності)

Освітньо-професійна програма «Публічне управління та адміністрування»

(шифр і назва програми)

Спеціалізація _____

(назва спеціалізації)

Факультет менеджменту і економіки

(назва факультету)

Харків – 2020/21

Робоча програма Глобалізація і європейська інтеграція

(назва навчальної дисципліни)

для здобувачів галузі знань 28 «Публічне управління та адміністрування»,

спеціальності 281 «Публічне управління та адміністрування»,

освітньо-професійної програми «Публічне управління та

адміністрування».

„26” 08, 2020р. 17 с.

Розробники: Лещенко Л.О., ст. викладач, кандидат економічних наук

Робочу програму затверджено на засіданні кафедри прикладної економіки і міжнародних економічних відносин

Протокол від “26” серпня 2020 р. № 1.

Завідувач кафедри кафедри прикладної економіки і міжнародних економічних відносин

“26” серпня 2020р.
(підпис)

Ломовських Л.О.
(ініціали та прізвище)

Схвалено методичною комісією факультету менеджменту та економіки

Протокол від “27” серпня 2020 р. № 2

“27” 08 2020р.
Голова (підпис) (ініціали та прізвище) Філімонов Ю.П.

© Л.О.Лещенко, 2020р.

© ХНАУ, 2020р.

1.Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 4	Галузь знань 28 «Публічне управління та адміністрування» (шифр і назва)	Обов'язкова	
Модулів – 2	Спеціальність (шифр і назва) 281 «Публічне управління та адміністрування» Освітньо-професійна програма (шифр і назва)	Рік підготовки	
Змістових модулів – 3		3-й	3-й
		Семестр	
		1-й	2-й
Загальна кількість годин – 90		Лекції	
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи здобувача – 2	Освітній рівень «Публічне управління та адміністрування»	20год	4год
		Практичні, семінарські	
		20год	4год
		Лабораторні	
		год	год
		Самостійна робота	
		50год	74год
		Індивідуальні завдання 8год	
		Вид контролю Залік	

2.Мета і завдання навчальної дисципліни

Метою викладання навчальної дисципліни є вивчення особливостей сучасних інтеграційних процесів, історії створення, організаційних засад та напрямків діяльності основних міжнародних інтеграційних структур.

Знання: мати поглиблені системні знання про вплив на розвиток Європейського Союзу сучасних глобальних процесів;

- знати етапи розвитку європейської ідеї, базові теорії європейської інтеграції, зв'язок етапів та подій в історії європейської інтеграції з визначальними подіями світової історії;

- мати знання щодо сутності інтеграційних процесів та їх вплив на розвиток міжнародного співробітництва, основних цінностей ЄС європейської інтеграції;

- знати механізми реалізації Спільної зовнішньої та безпекової політики ЄС та повноваження інституцій та суб'єктів СЗБП;

Вміння:

- аналізувати та прогнозування розвиток європейської інтеграції, вплив глобалізаційних процесів на розвиток відносин ЄС та України;

- адекватно оцінювати роль і значення європейської інтеграції в міжнародній співпраці;

аналізувати підстави та формулювати висновки щодо історичних, політичних, економічних та соціокультурних передумов євроінтеграційних проявів на різних історичних етапах;

- визначати об'єктивні передумови та наслідки європейської інтеграції, пов'язані з відповідними процесами у міжнародних відносинах;

- аналізувати та застосовувати в проектній та прогностичній діяльності розуміння підстав, механізмів та результатів євроінтеграційних процесів;

- виявляти проблеми розвитку Європейського Союзу на сучасному етапі європейської інтеграції;

- виявляти тенденції та прогнозувати шляхи подальшого розвитку євроінтеграційних процесів.

- аналізувати і прогнозувати результати розвитку зовнішньої та безпекової політики ЄС та оцінювати її вплив на інтереси національної безпеки України;

- визначати перспективні напрямки співробітництва України з ЄС у військовій сфері.

Комунікація: - зрозуміле і недвозначне донесення власних висновків, знань та пояснень щодо прийняття необхідних державно-управлінських рішень в сфері європейської інтеграції,

- надавати консультації представникам органів державної влади та місцевого самоврядування щодо вибору ефективних інструментів і варіантів реалізації державної політики у сфері європейської інтеграції на місцевому, регіональному та національному рівнях, а також у межах певної галузі, виходячи з чинного законодавства та існуючого євроінтеграційного досвіду;

- формувати необхідні умови для адаптації певних національних сфер суспільного життя відповідно до європейських та міжнародних норм, вимог і стандартів та здійснювати таку адаптацію;

- застосовування інструментів (методів) публічного управління та адміністрування щодо оцінювання України на предмет відповідності критеріям членства в ЄС;

- відстоювання національних інтересів України в процесі ухвалення рішень в сфері СЗБП;

- використання механізмів СЗБП для досягнення цілей зовнішньої політики України;

- здійснення комунікації з органами державної влади України та основними інституціями ЄС з метою сприяння конвергенції України зі зовнішньою та безпековою політикою ЄС та залучення України до СПБО.

Автономність і відповідальність:

- прийняття рішень у складних і непередбачуваних умовах глобальних трансформацій, що потребує застосування нових підходів та прогнозування наслідків реалізації заходів публічного управління та адміністрування у політиці європейської інтеграції України.

Загальні компетентності:

1. Здатність вчитися та оволодівати сучасними знаннями.
2. Здатність реалізовувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
3. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та у розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.
4. Здатність до усного і письмового спілкування державною мовою.
5. Здатність спілкуватися з представниками інших професійних груп різного рівня (з експертами з інших галузей знань / видів діяльності).

Фахові:

1. Здатність до соціальної взаємодії, до співробітництва й розв'язання конфліктів.
2. Здатність забезпечувати дотримання нормативно-правових та морально-етичних норм поведінки.
3. Здатність здійснювати інформаційно-аналітичне забезпечення управлінських процесів із використанням сучасних інформаційних ресурсів та технологій.

Результати навчання:

1. Використовувати базові знання з історичних, культурних, політичних, соціальних, економічних засад розвитку суспільства.
2. Знати норми та правила професійного спілкування діловою українською мовою.
3. Уміти здійснювати пошук та узагальнення інформації, робити висновки і формулювати рекомендації в межах своєї компетенції.
4. Використовувати дані статистичної звітності, обліку та спеціальних досліджень у професійній діяльності.

напрямки політики ЄС.												
Тема 2. Україна і Європейський Союз.		2	2									
Тема 3. Організація Північно-Атлантичного договору: зміст і характер діяльності.		2	2									
Разом за змістовим модулем 2		6	4									
Усього годин	90	16	14	0	8	50	90	4	4	0	8	74
Модуль 2												
ІНДЗ			–	–		–			–	–	–	
Усього годин	90	16	14	0	8	50	90	4	4	0	8	74

5.Теми семінарських занять

Не передбачено навчальним планом.

6.Теми практичних занять

Тема 1. Процес європейської інтеграції та його витoki
Тема 2. Органи та інститути ЄС
Змістовий модуль 2. Спільні політики Європейського Союзу
Тема 3. Політика Європейського Союзу в різних секторах економіки
Тема 4. Політика Європейського Союзу щодо своїх громадян
Тема 5. Горизонтальні політики Європейського Союзу
Тема 6. Зовнішня політика Європейського Союзу
Тема 7. Розширення Європейського Союзу та перспективи вступу до ЄС

7.Теми лабораторних занять

Не передбачено навчальним планом.

8.Самостійна робота

Самостійна робота студентів має на меті формування пізнавальної активності студентів, засвоєння ними основних умінь та навичок роботи з навчальними матеріалами, поглиблення та розширення вже набутих знань,

підвищення рівня організованості студентів тощо.

У процесі самостійної роботи студенти мають оволодіти вміннями та навичками:

- організації самостійної навчальної діяльності;
- самостійної роботи в бібліотеці з каталогами;
- праці з навчальною, навчально-методичною, науковою, науково-популярною літературою;
- конспектування літературних джерел;
- роботи з довідковою літературою;
- опрацювання статистичної інформації;
- написання рефератів з проблем курсу.

Кожен студент повинен уміти раціонально організовувати свою навчальну самостійну діяльність. Важливим є вміння скласти план своєї роботи, чітко визначити її послідовність. Необхідно, щоб план самостійного навчання був реальним і його виконання приводило до плідних наслідків у навчальному процесі.

Для успішної самостійної роботи значну частину часу студент виділяє для роботи в бібліотеці. Треба розуміти сутність складання алфавітного й тематичного каталогів, вміти швидко знаходити в них необхідну літературу, знати особливості бібліографічного шифрування. Для плідної роботи з літературними джерелами студентові корисно скласти свою власну бібліографію, заповнюючи бібліографічні картки на необхідні для нього книги, брошури або статті. Відібрана для самостійного опрацювання література може бути різною як за обсягом наукових даних, так і за характером їхнього викладу. Потрібно відібрати необхідний для опрацювання матеріал (розділи, підрозділи тощо), а також розсортувати його за важливістю (що для детального вивчення, а що для ознайомчого читання). Процес читання має відбуватися повільно, вдумливо, до незрозумілих питань слід обов'язково повертатися, наводити додаткові довідки, щоб зрозуміти сутність думки автора. Знання незнайомих термінів слід одразу ж з'ясовувати за тлумачними словниками, енциклопедіями або спеціалізованими довідниками. У процесі роботи з літературою корисно робити виписки найважливіших думок, формулювань, окремих висловів на аркушах паперу із зазначенням автора, джерела, сторінок і абзаців. Для кращого засвоєння матеріалу, розвитку творчого мислення основний зміст прочитаного доцільно формулювати у вигляді тез.

Конспект є стислим викладом основної сутності опрацьованого літературного матеріалу. Конспект має бути стислим, змістовним і записаним своїми словами і формулюваннями. Класичні визначення, оригінальні думки, вислови слід записувати до конспекту повністю з посиланням на автора, джерело і сторінку. У процесі конспектування важливо витримувати логічний зв'язок між окремими складовими тексту. У тексті конспекту корисно підкреслювати найважливіші теоретичні положення, визначення, висновки і робити помітки на полях. Систематичне конспектування

опрацьованого матеріалу дисциплінує розум, відпрацьовує вміння формулювати свої думки в короткій змістовній формі, сприяє кращому засвоєнню навчального матеріалу.

Для цілісного уявлення про навчальну дисципліну студентові необхідно користуватися довідковою літературою: енциклопедіями, енциклопедичними словниками, галузевими довідниками тощо.

Майбутній фахівець повинен достатньо вправно користуватися персональним комп'ютером. Робота з матеріалами "Інтернету" надає можливість отримувати найновішу інформацію з різних сфер життя нашої держави.

9. Індивідуальні завдання

Структура індивідуального науково-дослідного завдання відповідає тематиці практичних занять.

Метою індивідуальної роботи є придбання студентами досвіду в дослідженні актуальних проблем управління підприємством, розширення професійних знань, отриманих в процесі вивчення дисципліни «Глобалізація і європейська інтеграція», формування практичних навичок ведення самостійної дослідницької роботи.

В процесі виконання індивідуальної роботи студент повинен продемонструвати вміння:

- формулювати мету і завдання роботи;
- обґрунтовувати методи вирішення поставлених завдань;
- розробляти структуру роботи;
- працювати з літературними джерелами та статистичними даними;
- виявляти проблеми в рамках досліджуваної теми;
- формулювати результати своєї роботи і давати їм оцінку.

Вимоги до оформлення ІНДЗ:

Номер варіанта ІНДЗ визначається за порядковим номером студентів відповідно до списку групи.

Вимоги до оформлення: Робота має бути написана розбірливим почерком або надрукована на одному боці аркуша стандартного білого паперу А4 (210 x 297 мм). У друкованому варіанті текст розташовується через два міжрядкових інтервали до тридцяти рядків на сторінці з мінімальною висотою шрифту в 1,8 мм. Допускається розміщувати таблиці та інші ілюстративні матеріали на аркушах формату А3 (не більше за 40 рядків на сторінку).

Текст друкують, залишаючи поля таких розмірів: ліве – не менше 20 мм, праве – не менше 10 мм, верхнє – не менше 20 мм, нижнє – не менше 20 мм.

Перша сторінка ІНДЗ є титульною, друга сторінка зміст роботи, де зазначається перелік питань, що необхідно розглянути з відповідними сторінками їх розташування. В кінці роботи обов'язково подаються загальні висновки та перелік літературних джерел, що були використані при підготовці. Цитати подаються у лапках.

Остання сторінка залишається для рецензії викладача.

Індивідуально-консультативна робота

Індивідуально-консультативна робота здійснюється за графіком індивідуально-консультативної роботи у формі: індивідуальних завдань, перевірки та захисту завдань, що винесені на поточний контроль тощо.

Індивідуально-консультативна робота за теоретичною частиною дисципліни проводиться у вигляді:

1. Індивідуальних консультацій – запитання-відповідь стосовно проблемних питань теоретичного матеріалу дисципліни;
2. Групових консультацій – розгляд типових прикладів, практики впровадження та використання нових методів та методик у виробничу практику.

Індивідуально-консультативна робота за практичною частиною дисципліни проводиться у вигляді:

1. Індивідуальних консультацій – завдань, стосовно яких виникли запитання;
2. Групових консультацій – розгляд практичних ситуацій, рольових ігор, які потребують колективного обговорення.

Індивідуально-консультативна робота для комплексної оцінки засвоєння програмного матеріалу проводиться у вигляді:

1. Індивідуального захисту самостійних та індивідуальних завдань;
2. Підготовка доповідей для виступу на науковому семінарі;
3. Підготовка доповідей для виступу на науковій конференції.

10. Методи навчання

Методами навчання дисципліни «Глобалізація і європейська інтеграція» є способи спільної діяльності й спілкування викладача і студентів, що забезпечують вироблення позитивної мотивації навчання, оволодіння системою професійних знань, умінь і навичок, формування наукового світогляду, розвиток пізнавальних сил, культури розумової праці майбутніх фахівців.

Залежно від джерела знань, під час навчальних занять, як практичних, так і лекційних, використовуються наступні методи навчання: словесні (пояснення, бесіда, дискусія, діалог), наочні (демонстрація, ілюстрація), практичні (рішення задач, ділові ігри).

Словесні методи навчання. Розповідь — це метод навчання, який передбачає оповідну, описову форми розкриття навчального матеріалу з метою спонукання учнів до створення в уяві певного образу. Метод розповіді використовується на всіх рівнях навчання.

Пояснення — вербальний метод навчання, який передбачає розкриття сутності певного явища, процесу, закону. Він ґрунтується не стільки на уяві, скільки на логічному мисленні з використанням попереднього досвіду студентів.

Бесіда передбачає використання попереднього досвіду студентів певної галузі знань і на основі цього залучення їх за допомогою діалогу до усвідомлення нових явищ, понять або відтворення уже наявних знань. З погляду форми проведення виокремлюють два види бесіди: евристичну і репродуктивну. За місцем у навчальному процесі виділяють бесіди: вступну, поточну, підсумкову.

Лекція — це метод навчання, який передбачає розкриття у словесній формі сутності явищ, наукових понять, процесів, які знаходяться між собою в логічному зв'язку, об'єднані загальною темою. Окрім навчальних (академічних) лекцій є публічні. До кожного з видів названих лекцій висуваються певні вимоги щодо їх підготовки і проведення.

Наочні методи передбачають, передусім, використання демонстрації та ілюстрації. Демонстрація — це метод навчання, який передбачає показ предметів і процесів у їхньому натуральному вигляді, в динаміці.

Ілюстрація — метод навчання, який передбачає показ предметів і процесів у їх символічному зображенні (фотографії, малюнки, схеми, графіки та ін.).

Спостереження як метод навчання передбачає сприймання певних предметів, явищ, процесів у природному чи виробничому середовищі без втручання у ці явища й процеси.

Усі методи цієї групи тісно взаємопов'язані. Використання в навчальному процесі тих чи інших методів зумовлене різними факторами: психологічними особливостями, дидактичними цілями, рівнем матеріального забезпечення навчального закладу тощо.

За характером пізнавальної діяльності, при вивченні дисципліни «Управління якістю» використовуються: пояснювально-наочний проблемний виклад; частково-пошуковий та дослідницький методи.

За місцем в структурній діяльності використовуються:

- методи організації й здійснення навчальної діяльності, що поєднує словесні, наочні і практичні методи; репродуктивні й проблемно-пошукові; методи навчальної роботи під керівництвом викладача й методи самостійної роботи студентів;

- методи стимулювання й мотивації навчальної роботи, що об'єднали в собі пізнавальні ігри, навчальні дискусії, моделювання рольових ситуацій, створення ситуацій успіху в навчальній роботі, пред'явлення вимог і метод заохочення;

- методи контролю й самоконтролю за навчальною діяльністю: методи усного, письмового контролю; індивідуального й фронтального, тематичного і систематичного контролю.

11. Методи контролю

Система оцінювання знань, вмінь та навичок студентів передбачає виставлення оцінок за всіма формами проведення занять. Перевірка та оцінювання знань студентів проводиться у наступних формах:

1. Оцінювання роботи студентів в у процесі семінарських занять.

яких складається з тесових завдань різного рівня складності та графіко аналітичних задач..

Підсумковий контроль здійснюється у формі заліку.

12. Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота							Сума
Змістовий модуль №1				Змістовий модуль № 2			
T1	T2	T3	T4	T6	T7	T8	100
15	15	15	15	15	15	10	

Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка ЄКТС	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсового проекту (роботи), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
82 – 89	B	добре	
75 – 81	C		
66 – 74	D	задовільно	
60 – 65	E		
35 – 59	FX	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

13. Методичне забезпечення

1. Опорний конспект лекцій з курсу «Глобалізація і європейська інтеграція». Електронний варіант.
2. Робоча програма навчальної дисципліни;
3. Методичні вказівки щодо організації самостійної роботи та виконання індивідуального науково-дослідного завдання;
4. Пакет тестових завдань.

14. Рекомендована література

Основна

10. Бояр А.О. Торговельно-економічні відносини між Україною та ЄС: Регулювання зовнішньої торгівлі та конкуренції в умовах єдиного ринку ЄС. – К.: Міленіум, 2008. – 384 с.

11. Гнидюк Н.А., Федонюк С.В.. Розширення ЄС та досвід реформ країн Центрально-Східної Європи у контексті приєднання до ЄС/ За заг.ред.М. Бойцуна, І. Грицяка, Я. Мудрого, О. Рудіка, Л. Прокопенка, В. Стрельцова. – К.: Вид-во «Міленіум», 2009. – 354 с.

12. Гончаров В. М. Державна інноваційна політика розвитку науково-технічних систем : монографія / В. М. Гончаров, І. В. Моргачов; Луган. нац. аграр. ун-т, Східноукр. нац. ун-т ім. В. Даля. – Луганськ : Ноулідж, 2013. – 371 с.

13. Грицяк І.А., Говоруха В.В., Стрельцов В.Ю. Правова та інституційна основи Європейського Союзу: Підручник / За заг. ред. М.Бойцуна, І.Грицяка, Я.Мудрого, О.Рудіка, Л.Прокопенка, В.Стрельцова. – Х.: Вид-во ХарРІ НАДУ «Магістр», 2009. – 620

14. Дергачова В. В. Інноваційна політика : навч. посіб. / В. В. Дергачова, К. О. Бояринова; НТУ України "Київ. політехн. ін-т". – Київ : Кондор, 2014. – 420 с.

15. Мартинов А. Ю. Спільна зовнішня та оборонна політика Європейського Союзу. (90-ті р.р. XX ст.- 10-ті р.р. XXI ст.). Погляд з України : монографія / А. Ю. Мартинов ; Ін-т історії України Нац. акад. наук України. - К. : Інститут історії України НАН України, 2009. – 262 с.

16. Debates on European Integration. A Reader. // Edited by Mette Eilstrup-Sangiovanni. – New York - 2006 – 512 p.

17. Бучин М. А. Соціальна політика. Словник: поняття, категорії, терміни / М. А. Бучин, М. П. Гетьманчук, І. П. Карий, З. Й. Куньч, Я. Б. Турчин. – Л. : Дослід.-вид. центр Наук. т-ва ім. Шевченка, 2008. – 274 с.

18. Герасемчук З. В. Регіональна політика транскордонного співробітництва: механізм формування та реалізації : монографія / З. В. Герасимчук, О. М. Лютак ; Луц. нац. техн. ун-т. - Луцьк : Надстир'я, 2010. – 186.

Допоміжна

7. Угода про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом і його державами-членами, з іншої сторони [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.kmu.gov.ua/docs/Agreement/AA_Body_text.pdf

8. 16. Порядок денний асоціації Україна – ЄС для підготовки та сприяння імплементації Угоди про асоціацію [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://www.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article%3FshowHidden=1&art_id=243281941&cat_id=223345338&ctime=1266423569791

9. Процес європеїзації та його особливості в посткомуністичних країнах Центральної та Східної Європи: наук. розробка / Л. Л. Прокопенко, О. М.

Рудік, В. В. Баштанник [та ін.] ; Нац. акад. держ. упр. при Президентові України, Упр. орг. фундам. та приклад. дослідж., Дніпропетр. регіон. ін-т держ. упр. - К. : НАДУ, 2010. - 36 с.

10. Дзяд О.В., Рудік О.М. Спільні політики Європейського Союзу та їх значення для України: Навчальний посібник / Common EU Policies and Their Significance for Ukraine: - Навч. пос. /За заг. ред. М.Бойцуна, І.Грицяка, Я.Мудрого, О.Рудіка, Л.Прокопенка та В.Стрельцова. - К.: Міленіум, 2009. - 668 с.

11. Грицяк І.А., Говоруха В.В., Стрельцов В.Ю. Модуль 1. Правова та інституційна основи Європейського Союзу: Підручник (З грифом МОН України) За заг. ред. М.Бойцуна, І.Грицяка, Я.Мудрого, О.Рудіка, Л.Прокопенка, В.Стрельцова. - Х.: Вид-во ХарРІ НАДУ «Магістр», 2009. - 620 с. - (Серія «Бібліотека державного службовця у галузі європейської інтеграції»).

12. Критерії членства в СОТ, ЄС та НАТО. Інтеграційні перспективи України. Аналітичне дослідження. - К.: 2007. - 88 с.